

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 11 października 2019 r.

WPS-I.431.1.39.2019.MBK

Pani
[REDACTED]
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Miedznie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ust. 1 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61, poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 21-25 września 2020 r. kontrolę kompleksową w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miedznie.

Przedmiotem kontroli było świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do dnia kontroli.

W związku z kontrolą, której szczegółowe wyniki zostały przedstawione w protokole z kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 3 listopada 2020 r. przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Miedznie świadczone były dla 4 dzieci w 2019 r. oraz dla 2 dzieci w 2020 r. , w miejscu ich zamieszkania.

W 2019 r. decyzjami administracyjnymi przyznano 872 godzin usług, które zostały zrealizowane. Dotacja przekazana w 2019 r. w rozdziale 85228 wynosiła 23 544 zł i została wydatkowana w całości. W 2020 r. decyzjami administracyjnymi przyznano 576 godzin usług, z których do 31 sierpnia 2020 r. zrealizowanych zostało 128 godzin. Plan budżetu na 2020 r. w rozdziale 85228 wynosił 26 000 zł. Do 31 sierpnia 2020 r. przekazane zostały środki w wysokości 9 300 zł, natomiast wykonanie planu wynosiło 9 231,84 zł. Jednostka nie wykazała zaangażowania środków własnych. Prowadzeniem spraw związanych z realizacją specjalistycznych usług

opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi zajmowali się pracownicy socjalni w swoich rejonach działania.

Usługi były realizowane przez ośrodek, który w 2019 r. zatrudniał w ramach umowy -zlecenia 4 specjalistów, a w 2020 r. 2 specjalistów. Analiza dokumentów dotyczących kwalifikacji i doświadczenia zawodowego specjalistów potwierdziła wykształcenie oraz staż pracy zgodny z § 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, z późn. zm.).

Bezpośredni wykonawcy usług sporządzali karty czasu pracy potwierdzające wykonanie usług, indywidualne programy świadczonych usług oraz sprawozdania z ich realizacji.

Nadzór nad realizacją usług prowadzony był poprzez wizyty pracowników socjalnych w miejscu zamieszkania świadczeniobiorców, sprawdzające faktyczną realizację usług. Ośrodek nie stosował ankiet wypełnianych przez klienta lub jego opiekuna, oceniających jakość i rzetelność świadczonych usług oraz badających adekwatność prowadzonych działań do jego potrzeb i oczekiwań. Ocena w tym przedmiocie była zawarta w notatkach z wizyt w środowisku.

Kwalifikowanie osób do objęcia usługami odbywało się na podstawie zaświadczenia lekarza specjalisty potwierdzającego zasadność przyznania tej formy pomocy. W aktach znajdowały się także orzeczenie o niepełnosprawności dzieci objętych usługami.

Ustalanie uprawnień do udzielania pomocy odbywało się na podstawie wywiadu środowiskowego, zawierającego ocenę sytuacji rodziny . Pomoc przyznawana była każdorazowo na wniosek strony, na podstawie decyzji administracyjnych, podpisywanych przez osobę posiadającą stosowne upoważnienie. Decyzje zostały wydane w terminie, o którym mowa w art. 35 § 3 k.p.a. Wydane decyzje zawierały elementy wskazane w art. 107 k.p.a. oraz potwierdzenia ich odbioru, zgodnie z art. 46 § 1 k.p.a .

Odpłatność za świadczone usługi ustalał ośrodek biorąc pod uwagę sytuację materialną i dochodową rodzin. W kontrolowanym okresie częściową odpłatność za usługi ponosiły 3 środowiska spośród 4 objętych usługami. Nie wystąpiła sytuacja, w której naliczone kwoty odpłatności były niższe od kwoty określonej w art. 38 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i dlatego nie miał zastosowania zapis § 4 ust. 7 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych tj. odpłatność nie była pobierana.

Odpłatność za świadczone usługi była wnoszona przelewem do Urzędu Gminy Miedzna., zgodnie z § 5 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Pobrane kwoty odpłatności Urząd Gminy Miedzna przekazywał na rachunek Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie z uwzględnieniem potrąceń wynikających z pomniejszenia odprowadzonych środków o dochód własny gminy w związku z realizacją zadania zleconego, w terminach wskazanych w art. 255 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Wynagrodzenia za pracę specjalistów przekazywane były zgodnie z zawartymi umowami. Dokumentacja zawierała zapisy o sprawdzeniu pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

W toku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W ośrodku było zatrudnionych 2 pracowników socjalnych w ramach 2 etatów. Gminę zamieszkiwało 3 930 osób, wg stanu na 21 września 2020 r. Na 1 etat pracownika socjalnego przypadało 1965 mieszkańców gminy oraz średnio 60 środowisk objętych pomocą. Ośrodek nie spełniał wymogu zatrudnienia wskazanego w art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej (ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych).
2. Decyzje administracyjne przyznające specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi zostały skonstruowane z niewłaściwym oznaczeniem organu tj. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miedznie.
3. Podstawa prawna wszystkich 11 decyzji administracyjnych przyznających usługi zawierała nieaktualny publikator rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, z późn. zm.).
4. W 9 na 11 postępowań administracyjnych świadczenie nastąpiło przed datą wydania decyzji, co narusza przepis art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.
5. Wydane decyzje administracyjne przyznające usługi nie zawierały zapisu o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności w myśl art.108 k.p.a.
6. W pouczeniu decyzji zawarto zapis o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego oraz o obowiązkach i prawach określonych w art. 109 ustawy o pomocy społecznej. Brak było informacji o przysługujących stronie prawach i obowiązkach określonych w art. 79a k.p.a. i 127a k.p.a.

7. W 1 postępowaniu administracyjnym GOPS.4314.3. 2019 z 2 lipca 2019 r. dokumentacja nie zawierała oświadczenia o stanie majątkowym, o którym mowa w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej.
8. We wszystkich 7 postępowaniach administracyjnych ustalających częściową odpłatność za usługi błędnie uwzględniono minimalny poziom dochodu, od którego jest obliczana wysokość odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, stosując kryterium dochodowe na osobę w rodzinie, co jest niezgodne z § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (minimalny poziom dochodu, od którego jest obliczana wysokość odpłatności za usługi odpowiada aktualnie obowiązującemu kryterium dochodowemu osoby samotnie gospodarującej, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej tj. 701 zł) . W związku z tym, nie prawidłowo zostały zastosowane wskaźniki odpłatności określone w § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, mające wpływ na wysokość odpłatności ustalonych w decyzjach nr : GOPS. 4314.3.2019 z 18 stycznia 2019 r., GOPS.4314.3.2.2019 z 2 lipca 2019 r. GOPS. 4314.1.2020 z 10 stycznia 2020 r. , GOPS.4314.1.2.2020 z 10 lipca 2020 r. , GOPS.4314.2.2019 z 8 stycznia 2019 r., GOPS.4314.2.2.2019 z 2 lipca 2019 r., GOPS.4314.4.2019 z 2 lipca 2019 r.
9. W przypadku 1 rodziny, której dochód uprawniał do nieodpłatnego korzystania z usług wydane decyzje administracyjne zawierały błędny zapis o całkowitym zwolnieniu z odpłatności, co jest niezgodne z § 6 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (określającym szczególnie uzasadnione przypadki całkowitego lub częściowego zwolnienia z ponoszenia odpłatności za usługi).
10. Treść rozstrzygnięć wydanych decyzji nie zawierała pełnych informacji dotyczących sposobu wnoszenia odpłatności za usługi, określonego w § 5 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Brak było wskazania możliwości wnoszenia opłaty bezpośrednio do kasy urzędu gminy.

Ponadto stwierdzono, że w ośrodku nie było prowadzonego harmonogramu planowanych usług w poszczególnych środowiskach, ustalającego dzień i godziny pracy w miejscu zamieszkania osoby. Sporządzone przez specjalistów indywidualne programy świadczonych usług zawierały w szczególności zakładane cele i metody realizacji, rzadziej przewidywane osiągnięcia.

W sprawozdaniach z realizacji programów specjaliści odnosili się głównie do przeprowadzonych działań, w mniejszym stopniu do ewaluacji programów. Dokumentacja indywidualna nie zawierała pełnych informacji o oddziaływaniach specjalistycznej pomocy prowadzonej w ramach systemu oświaty i zdrowia oraz o ewentualnym wsparciu zorganizowanym przez rodzinę.

Za stwierdzone nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani jako kierownik kontrolowanej jednostki.

W związku z powyższym zwracam się do Pani Kierownik **o realizację następujących zaleceń pokontrolnych:**

1. Podjąć działania w zakresie prawidłowej organizacji pracy ośrodka poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych z godnie z normami określonymi w art. w 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej.
2. Stosować prawidłowe oznaczenie organu administracji publicznej, który wydał decyzję administracyjną.
3. Stosować aktualny publikator rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, z późn. zm.).
4. Realizować przyznane świadczenia po wydaniu decyzji administracyjnej zgodnie z art. 106 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.
5. W decyzjach uwzględniać zapis o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności w myśl art.108 k.p.a.
6. W pouczeniu decyzji wskazywać informacje o przysługujących stronie prawach i obowiązkach określonych art. 79a k.p.a. oraz 127 a k.p.a.
7. Ustalać sytuację osób i rodzin ubiegających się o pomoc na podstawie dokumentów określonych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej.
8. Zamieszczać w decyzjach właściwy minimalny poziom dochodu, od którego jest obliczana wysokość odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598, z późn. zm.). Na podstawie art. 157 § 1 i 2 k.p.a. oraz art.17 pkt 1 k.p.a

w związku z § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych wystąpić do właściwego samorządowego kolegium odwoławczego w sprawie stwierdzenia nieważności wydanej z naruszeniem prawa decyzji przyznającej świadczenie, w przedmiocie przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych oraz ustalenia i zmiany kwot naliczanej odpłatności za realizowane usługi. Niezwłocznie po otrzymaniu rozstrzygnięcia przez samorządowe kolegium odwoławcze podjąć wskazane działania i poinformować tutejszy Wydział przesyłając pełną dokumentację w sprawie (decyzje SKO i ośrodka, dokumenty dotyczące prowadzonego postępowania).

9. Stosownie do art. 107 k.p.a formułować i zapisywać rozstrzygnięcia decyzji z uwzględnieniem całkowitego zwolnienia z odpłatności tylko w szczególnie uzasadnionych przypadkach określonych w § 6 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
10. Stosownie do art. 107 k.p.a formułować i zapisywać rozstrzygnięcia decyzji z pełnym uwzględnieniem § 5 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Ponadto zalecam w zakresie prowadzonego nadzoru nad realizacją zadania sporządzać harmonogram planowanych usług w poszczególnych środowiskach, przeprowadzać analizę indywidualnych planów pracy z uwzględnieniem ich ewaluacji oraz ustalać wymiar godzinowy usług z uwzględnieniem działań podejmowanych w stosunku do dziecka przez zobowiązane do tego w pierwszej kolejności podmioty i specjalistycznego wsparcia organizowanego przez rodzinę.

Jednocześnie zobowiązuję Panią Kierownik do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania.

Na podstawie art. 130 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876) kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych – podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6000 zł.

Pouczenie

Stosownie do postanowień art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 poz. 1876) kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń

pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Kinga Jura
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

████████████████████ Wójt Gminy Miedzna